

"Mevlâ" kelimesi "arkadaş, dost" anlamına gelmiyor mu?

Her devirde, her türlü görüşten çok sayıdaki Sünni alimin, Gadir Hum olayını ve Hz. Peygamber'in (saa) tarihi sözlerini onaylamasına rağmen, Resulullah'ın (saa) irtihalinden sonra gerçekte neler olduğu konusunda mutabakata varmakta güçlük çektikleri görülüyor. Yaşanan olayların ayrıntıları bu kısa çalışmanın kapsamı dışında. Fakat, burada önemine eğilen nokta, bir çok Sünni alimin peygamberimizin (saa) Hz. Ali'yi (as) sadece bir "arkadaş ve Müslümanlara yardımcı" olarak tanımladığı iddiasında bulunmalarındır.

İçerdiği epey farklı boyutla, bu olay aslında çok daha manidardır. Kur'an-ı Kerim'in bazı ayetlerinin nazil olması, büyük bir kalabalığın toplanması, Hz. Peygamber'in (saa) yaşamının son döneminde vuku bulması, bir otorite olarak peygamberin (saa) üstünlüğünün insanlarca onaylanması, ardından Ömer'in tebrikleri ve bu kısa yazıda değinilemeyecek bir çok diğer unsur, İmam Ali'nin (as) Resulullah (saa) tarafından kendisine halef olarak atandığı gerçeğine oturuyor. "Mevla" kelimesinin, peygamberden (saa) sonra mutlak otorite manasındaki kullanımı dünyevi iktidarı da kapsamına almaktadır.

Son Söz

Eğer hala bu olayın tarihsel önemi ve bazı şahısların onu gizlemek için gösterdikleri cabalar hakkında şüphe mevcutsa, son sözümüz şu olacaktır:

Gadir olayından uzun yıllar sonra, İmam Ali (as)'nin hilafeti döneminde, - mescitte gecen bir olay üzerine - hazret, sahabeden Enes bin Malik'e şu soruyu yöneltti: "Neden ayağa kalkıp Gadir günü Allah'ın elçisinden (saa) duyduklarına şahitlik etmedin?". Cevabın "Ey emir-ul mu'minin! Artık yaşlandım ve hatırlamıyorum" olması üzerine Ali (as) şöyle buyurdu: "Eğer gerçeği kasıtlı olarak saklıyorsan, Allah (cc) sarığınla gizleyemeyeceğin bir leke (cüzzam izi) versin". ardından, Enes daha yerinden kalkmadan yüzünde büyük beyaz bir benek belirdi.

- ❑ İbn-i Kuteybe el-Dinaveri, Kitab el-Ma'arif, (Kahire, Hicri 1353), s. 251
- ❑ Ahmed bin Hanbel, el-Musned, cilt. 1, s. 119
- ❑ Ebu Nuaym el-İsfahani, Hilyetu'l Evliya, (Beyrut, 1988), cilt. 5, s. 27
- ❑ Nureddin el-Halebi el-Safi'i, el-Sirah el-Halebiyye, cilt. 3, s. 336
- ❑ El-Muttaki el-Hindi, Kenzu'l Ummal, (Halep, 1969-84), cilt. 13, s. 131

Gadir Hum hadisesi üzerine daha ayrıntılı bilgi almak için:

<http://al-islam.org/ghadir/>

sitesini ziyaret edebilirsiniz.

Ey Peygamber, sana Rabbinden indirilmiş olan emri bildir, bunu ifa etmezsen, O'nun elçiliğini yapmamış olursun ve Allah seni insanlardan koruyacaktır
(Kur'an-i Kerim: 5, 67)

Hz. Peygamber (saa) bir halife tayin etti mi?

Şiiler, Resulullahın (saa) Gadir Hum gününde İmam Ali (as) hazretlerini kendine halife seçerek Kur'an-i Kerim'de belirtilen emri yerine getirdiğine inanırlar.

Gadir Hum gününde ne oldu?

Gadir Hum, Mekke'den bir kaç mil uzakta Medine yolu üzerindeki bir yere verilen isimdir. Peygamberimiz (saa) Veda Haccı dönüşü Zilhicce ayının 18'inde bu bölgeden geçerken, "*Ey Peygamber, sana Rabbinden indirilmiş olanı bildir...*" diye başlayan ayetler nazil oldu. Bunun üzerine Resulullah (saa) efendimiz, kendilerine Mekke'den itibaren eslik etmiş olan ve bu kavsak noktasından sonra yurtlarına geri dönecek olan hacılara bir duyuru yapmak amacıyla durdu. Peygamber'in (saa) emriyle ağaç dallarından yapılmış özel bir minber hazırlandı. Öğle namazını müteakip, Hz. Peygamber (saa) minberi teşrif buyurup, vefatlarından üç ay öncesinde huzurunda olan en büyük sahabe topluluğuna son nasihatlerini ve konuşmasını yaptı.

Bu törenin dikkat çeken yönü, Hz. Peygamber'in (saa) İmam Ali'nin (as) elinden tutarak ashabına kendisinin inananlara nefislerinden daha öncelikli (*evla*) olup olmadığını sorması ve kalabalığın tek bir ağızdan 'elbette öyle, ey Allah'ın Resülü' diye haykırmasıdır.

Bunun üzerine Hazret (saa) şöyle buyurdu: "**Öyleyse ben kimin üzerinde tasarruf sahibi (Mevla) isem Ali de tasarruf sahibidir (Mevla). Ey Allah'ım, onun dostuyla dost, düşmanıyla düşman ol.**"

Hz. Peygamber'in (saa) sözünü bitirmesinin hemen ardından Kur'an-i Kerim'in aşağıdaki ayetleri nazil oldu:

Bugün dininizi kemale erdirdim, sizin üzerinize nimetimi tamamladım ve din olarak size İslam'ı beğendim. (Makide:3)

Bu konuşmanın ardından Hz. Peygamber (saa) herkesin Ali'ye (as) biat edip onu tebrik etmesini istedi. Tebrik edenler arasındaki Ömer bin Hattab şöyle dedi: "Mübarek olsun ey Ebu Talib'in oğlu! Bugün tüm inanan erkek ve kadınların rehberi ve velisi oldun."

Gadir Hum olayını duyan bir Arap peygamberimizin (saa) yanına gelerek şu sözleri sarf etti: "Bize Allah'tan başka ilah olmadığına, O'nun elcisi olduğuna iman etmemizi emrettin, kabul ettik; günde beş vakit namaz kılmayı, Ramazan ayında oruç tutmayı, Mekke'ye haccı emrettin, yerine getirdik. **Ama sen bunlardan razı olmayıp şimdi de amcanın oğlunun elini kaldırıp 'ben kimin mevlası isem Ali de onun mevlasıdır' diyerek bizden ustun tuttun. Bu emir Allah'tan mıdır yoksa senden mi?"** Resul-i Ekrem şöyle cevapladı: "Kendisinden başka ilah olmayan Allah'a yemin olsun ki bu Rahman ve Rahim olan Allah'tandır."

Bu cevap üzerine adam geri dondu ve dişi devesine doğru yönelirken : "Ey Allah'ım! Eğer Muhammed'in dedikleri doğru ise gökten bize bir tas gönder ve bize acı bir azap ver" diye söylendi. Daha henüz devesine varmamıştı ki ilahi bir cezalandırma olarak başına isabet eden bir tasla vücudu parçalanarak bulunduğu yere cansız serildi. Bunu üzerine şu ayetler nazil oldu:

Birisi, yüksek derecelere sahip olan Allah katından, inkarcılara gelecek ve savunulması imkansız olacak azabı soruyor. (Mearic: 1-3)

Sünni alimleri bu olayı sahih olarak kabul ediyor mu?

Gadir Hum olayı gerek detaylı olarak, gerekse özetle bir çok Sünni kaynak tarafından nakledilmiştir. Bu tarihi olay sahabeden 110, tabiinden 84 ve hicri birinci yüzyıldan onördüncü yüzyıla (miladi yedinci yüzyıldan yirincinci yüzyıla) yüzlerce alim tarafından aktarılmıştır.

aşağıdaki kaynaklar yalnızca Sünni alimlerin rivayetlerinden seçilmiştir!

Burada küçük bir kısmı verilen kaynakların bir çoğunda yalnız rivayetler aktarılmakla kalınmamış aynı zamanda sahih olduğu da vurgulanmıştır.

- ❑ Hakim el-Neysaburi, El-Mustedrek (Beyrut), cilt 3, s. 109-110, s. 133, s. 148, s. 533. Ayrıca bu rivayetin Buhari ve Müslim'in kriterlerine göre *sahih* olduğunu belirtir; Zehebi de bu görüşe katılır.
- ❑ Tirmizi, Sunen (Kahire), cilt. 5, s. 633
- ❑ İbn-i Mace, Sunen, (Kahire, 1952), cilt. 1, s. 45
- ❑ İbn-i Hacer el-Askalani, Feth ul-Bari , (Beyrut, 1988), cilt 7, s. 61
- ❑ Ayni, 'Umdet ul-Kari Serh-i Sahih-i Buhari, cilt 8, s. 584
- ❑ İbn-i Esir, Cami el-Usul, i, 277, no. 65;
- ❑ Suyuti, Ed-Durrul-Mensur, cilt 2, s. 259 ve s. 298
- ❑ Fahreddin er-Razi, Tefsir-i Kebir, (Beyrut, 1981), cilt 11, s. 53
- ❑ İbn-i Kesir, Tefsir-i Kur'anul-Azim, (Beyrut), cilt 2, s. 14
- ❑ Vahidi, Esbab-i Nuzul, s. 164
- ❑ İbn-i Esir, Usdu'l Gabe, (Kahire), cilt 3, s. 92
- ❑ İbn-i Hacer el-Askalani, Tehzib ut-Tehzib, (Haydarabad, 1325), cilt 7, s. 339
- ❑ İbn-i Kesir, El-Bidaye ven-Nihaye, (Kahire, 1932), cilt 7, s. 340, cilt 5, s. 213
- ❑ Tahavi, Muskil el-Eser, (Haydarabad, 1915), cilt 2, s. 308-9
- ❑ Nureddin-i Halebi, Siretu'l-Halebiyye, cilt 3, s. 337
- ❑ Zurkani, Serhu'l-Mevahib, cilt 7, s. 13